

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek ze dne 20. června 2024 ve věci č. 4110/20 – *Boronyák proti Maďarsku*

Senát první sekce soudu dospěl jednomyslně k závěru, že uložení smluvní pokuty ve výši 26 000 eur stěžovateli, herci, za to, že v rozporu s doložkou mlčenlivosti, k níž se zavázal, zveřejnil details své smlouvy se státní produkční společností, nepředstavovalo porušení článku 10 Úmluvy.

I. Skutkové okolnosti

Stěžovatel, herec, uzavřel se státní produkční společností M. smlouvu na účinkování v televizním seriálu. Smlouva obsahovala doložku mlčenlivosti, jejíž porušení bylo sankcionováno částkou 10 000 000 maďarských forintů (cca 26 000 eur). Natáčení seriálu bylo pro malou sledovanost ukončeno, a následně se investigativní webový portál začal zabývat otázkou veřejných výdajů, včetně nákladů na natáčení tohoto seriálu. Soud produkční společnosti M. uložil zveřejnění požadovaných informací.

Stěžovatel později v rozhovoru pro tento investigativní portál zveřejnil informaci o příjmech, které mu byly za účinkování v seriálu společností M. vypláceny. Produkční společnost se v reakci na to před soudem domáhala od stěžovatele zaplacení částky 26 000 eur za porušení doložky mlčenlivosti. Soud rozhodl, že stěžovatel je povinen tuto sumu uhradit a rozhodnutí bylo potvrzeno vyššími soudy. Ústavní soud odmítl stěžovatelem podanou ústavní stížnost.

II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 10 ÚMLUVY

Stěžovatel tvrdil, že pokuta, která mu byla uložena za vyjádření důvěrných informací, představovala nepřiměřený zásah do jeho práva na svobodu projevu podle článku 10 Úmluvy.

a) Obecné zásady

Základní zásady týkající se nezbytnosti zásahu do svobody projevu v demokratické společnosti Soud shrnul ve věci *Steel a Morris proti Spojenému království* (č. 68416/01, rozsudek ze dne 15. února 2005, § 87). V profesních vztazích se ochrana na poli článku 10 Úmluvy nevztahuje jenom na vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, které se řídí veřejným právem, ale může se uplatnit, i pokud se řídí právem soukromým. Stát má totiž v určitých případech pozitivní závazek chránit právo na svobodu projevu, a to i proti zásahům soukromých osob (*Halet proti Lucembursku*, č. 21884/18, rozsudek velkého senátu ze dne 14. února 2023, § 111).

b) Použití těchto zásad na projednávanou věc

Soud předeslal, že zásah do práva stěžovatele na svobodu projevu bude posuzovat na poli pozitivních závazků státu, a bude proto zkoumat, zda vnitrostátní soudy při potvrzení práv produkční společnosti přiměřeně chránily právo stěžovatele na svobodu projevu v kontextu smluvního vztahu a vyvážily toto právo proti obchodním zájmům produkční společnosti.

Soud poznamenal, že stěžovatel měl povinnost mlčenlivosti týkající se jeho smlouvy. Nebyl přitom v pozici, kde by byl jedinou osobou nebo součástí malé kategorie osoby, které měly informace o dění na pracovišti, a mohly tak informace veřejného zájmu zveřejnit. Navíc ani netvrdil, že by odhalil nějaké protiprávní jednání. Soud proto konstatoval, že není nutné, aby se zabýval aspekty, které vyvstaly z jeho judikatury týkající se whistleblowingu (*Halet proti Lucembursku*, cit. výše, § 116–18).

Soud si povšiml, že smluvní vztah, ačkoliv se nejednalo o pracovní poměr, byl založen na vzájemné důvěře a dobré víře. Konstatoval, že ústřední otázkou ve vnitrostátním řízení bylo, zda povinnost mlčenlivosti stěžovatele zavazovala i po skončení smluvního vztahu a zda zveřejnění informací, kterého

se dopustil při rozhovoru, bylo porušením smlouvy. Zdůraznil, že stěžovatel s doložkou mlčenlivosti dobrovolně a vědomě souhlasil, a vzdal se tak práva informace o své smlouvě zveřejnit.

Soud shledal, že vnitrostátní soudy posoudily důsledky doložky mlčenlivosti na svobodu projevu, místo toho, aby se pouze spoléhaly na svobodu stran uzavírat smlouvy. Vzaly v úvahu argument stěžovatele týkající se veřejného zájmu na zpřístupnění informací o výdajích státního rozpočtu. Byly ovšem toho názoru, že i když byl televizní seriál financován z rozpočtu ústředních orgánů státní správy, stěžovatel nebyl správcem veřejných prostředků ani zpracovatelem veřejných údajů, a proto podle zákona o ochraně osobních údajů a informací nebyl povinen informace poskytnout.

Soud konstatoval, že je třeba vzít v úvahu okolnosti, za nichž byly informace zveřejněny, důsledky zveřejnění i závažnost opatření přijatých vůči stěžovateli. Naznal, že informace týkající se výdajů ze státního rozpočtu zveřejněné stěžovatelem byly bezesporu informacemi veřejného zájmu. Zdůraznil, že i „chování soukromých stran, jako jsou společnosti, které se nevyhnutelně a vědomě vystavují blízkému zkoumání svých činů, může v určitých situacích představovat informace veřejného zájmu“ (*Steel a Morris proti Spojené království*, č. 68416/01, rozsudek ze dne 15. února 2005, § 94).

Soud však podotkl, že zveřejnění informací ve veřejném zájmu nelze zkoumat odděleně od povinnosti mlčenlivosti, která byla porušena. Konstatoval, že veřejný zájem na zveřejnění informací klesá v závislosti na tom, zda se zveřejněné informace týkají protiprávního jednání, zavrženíhodných činů, postupů nebo chování, případně záležitosti, která vyvolává diskusi vedoucí ke sporům o tom, zda existuje újma pro veřejnost (*Halet proti Lucembursku*, cit. výše, § 140). Poukázal přitom na relativní váhu veřejného zájmu na zveřejněných informacích v projednávaném případě, jelikož se netýkaly ani protiprávního jednání, ani zavrženíhodných praktik, ale pouze individuálních smluvních podmínek stěžovatele.

Kromě toho dal Soud zapravdu vnitrostátním soudům, že doložka mlčenlivosti neznemožňovala zveřejnění informací ve veřejném zájmu. Podle zákona o ochraně údajů a informací mají subjekty spravující veřejné rozpočty zákonnou povinnost zveřejnit určitá data na žádost. V tomto případě si ve skutečnosti investigativní portál vyžádal data týkající se rozpočtu televizního seriálu a vnitrostátní soudy uložily společnosti M. tato data poskytnout. Soud přijal, že mlčenlivost byla důležitá pro obchodní operace společnosti M., zejména vzhledem k vysokým nákladům a lidským zdrojům investovaným do produkce. Uvedl, že ochrana obchodních informací byla pro společnost zásadní.

Soud připomněl, že při hodnocení přiměřenosti zásahu do svobody projevu je důležité zohlednit povahu a závažnost uložené pokuty (*Wojczuk proti Polsku*, č. 52969/13, rozsudek ze dne 9. prosince 2024, § 104). Podotkl, že pokuta byla značná (přibližně 26 000 eur), avšak vnitrostátní soudy posoudily možnost jejího snížení a odmítly ji snížit s ohledem na závažnost porušení.

Na základě uvedených důvodů Soud shledal, že vnitrostátní soudy provedly vyvážení mezi svobodou projevu stěžovatele a obchodními zájmy společnosti M. Soud nenašel přesvědčivé důvody k tomu, aby tento postup nahradil vlastním hodnocením, a dospěl k závěru, že nedošlo k porušení článku 10 Úmluvy.